

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Évnyegyre . . . 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörüben postai utalvánnyal küldendők.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyszög centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr, ezen fölül 60 négyszög centimeterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centimeternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 5%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjengedés. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Ismeretlen kézből jött cikkeket nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: De és Kis-király-uteza (Baló-ház)

„Szolnok-Dobokamegye“ hivatalos közlönye.
s a megyei gazdasági egylet

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamációk) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő. Hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája a Hon szerkesztőségében, Budapest, Barátoktér 3. sz. Athenaeum I. emelet.

Megjelenik minden vasárnapon.

Megyénk utjairól.

De és, 1880. okt. 8.

Valamint az emberi testben az uterek vezetik a létpontjához, a szívhez, az életet, a vért: aként az elágazó utak az anyagi életnek tényezői, közvetítői. És ha életünk, kedélyünk vidámságát, derűségét a rendes zavartalan könnyű vérkeringés feltételezi, a ként az anyagi jóllétnek és gyarapodásnak a jó és biztos utak előmozdító eszközei, melyeken és melyek által könnyen a központi vásáros helyeken különböző árucikkeinket értékesítve előteremthetjük, megszerezhetjük az anyagi élet szükségait fedező s annak előmozdítását feltételező kelteket: a pénzt.

Hogy megyénk területén nemcsak az ugynevezett országutak, a közlekedésnek főerei, hanem a helyi érdekű vicinál-utak is jó karban vannak s mind tovább fejlődnek, megyénk határán túl is országsszerte elismert tény.

Nem kívánjuk ezt egészen a jelennek tulajdonítani, mert megyénk területén az utakra a közel, mint a régen multban gondfordított, azonban megyénk egész területén a minden irányban munkába vett utak létesítését a törvényszabta kötelezettségeknek teljes mérvbeni alkalmazása tette lehetővé, melynek szigorú igénybe vétele nem minden resensus nélkül vala eszközölhető.

És most már mindinkább ritkábban jönnek elő azon esetek, midőn a vidéki birtokosok terménnyel rakott fuvara a sártengerbe elfuladva a vásáros piacról kimaradt, s így azt el nem árusíthatva, a piacról kimaradásával az égetőn szükséges pénzhez nem juhata.

Igen mert jelenleg megyénk főbb és másodrendű központjaihoz a jó karban lévő s évenként szélesebb arányban kiterjedő köz és magán utak mind inkább gyarapodnak.

És hogy egyes esetekre vonatkozzunk, a közhasználatnak át van már adva a szinte egy negyed százados kezdeményezés után a Galgó M.-Láposra vezető útvonal, mely által megyénk e nagy részével nemcsak könnyebb, hanem biztosabb is lett az egybeköttetés.

Munkában van a volt kővári részek közelében a nagy-ilondai országos új-út, valamint a Sósmezőtől Oroszmező felé vezető vicinál út is.

S ezek által megyénk e talaj és égalji viszonyoknál fogva mostoha körülmények közt lévő lakóainak életük fentartására kedvezőbb kereseti út nyílik meg.

És De és városában is a belső hídftől kiindult új út kezdete a Szamos balpartján levezetendő útvonalnak, melynek kiépítése a megye e részének megkönnyíti a központi egybeköttetést, mert miként tudva van, megyénk e részén a lefolyó Szamosan át biztos közlekedés álló-híd hiányában még az ugynevezett „lélekvesztő“ kompok, hidasok által sem mindég lehetséges.

Hát még a Szamosujvárról Czegén át Kékesig és onnan tovább vezető útvonal

mekkora áldása a nemcsak rakott utakban, hanem a még útépítési anyagokban is szegény Mezőségnek?!

És még nem hagyhatjuk említés nélkül a nemcsak tervelt, hanem már a munkálat alatt levő Szamosujváron átvezető országút kezdeményezését, mely által megyénk ezen egyik főpontja, a mely magát őseinek elfoglaltsága miatt az országos utahálózathoz ugyszólva erővel kizárta, megkapja, megnyeri a nagyvilággal egyenes összeköttetést.

Nem tartottuk fölslegesnek ezeket elmondani akkor, midőn megyénk alispánja az erre hivatott közeg — afőmérnök kíséretében e napokban száll ki a teljesített útmunkálatok számba vétele végett, és szeretjük remélni, hogy nem lesz ok a hátrálékban maradt közmunka napszámokat az erre vonatkozó szabályrendeletek értelmében kétszeres váltsági árban felhajtatni.

XXX.

Szolnok-Dobokamegye őszi rendes közgyűlése.

De és, 1880. okt. 4.

A megye székháza javítás alatt állván, a rendes tanácskozási csarnok fölkeresése helyett De és városa nagy üléstermébe gyűltenek a nagyszámú bizottsági tagok, kikhez szép contingenssel járultak a megjelent megyei nagyobb és kisebb birtokosok, a hol őket a város ifju, derék polgármestere Vékonny Ferencz, mint házigazda, vendégszeretői szívélyességgel fogadta.

Délelőtt 10 órakor jelenik meg a teremben Szarvadi Pál kir. tanácsos-alispán s fölkeri Simó Lajos, Kovács Samu és Kászonyi Ferencz urakat sziveskedjenek a főispán úr ő méltóságát ősi szokás szerint az ülés megnyitására meghívni.

Simó Lajos tudatja, hogy küldetésükben eljártak és ő méltósága mindjárt meg fog jelenni. S pár percz múlva harsány éljenzés közben belép b. Bánffy Dezső nemzeti diszöltönyben, melynek kiegészítő része a kard — a terembe és az elnöki széket elfoglalva melegen üdvözlí a megjelent bizottsági tagokat, s az ülést megnyitja azzal, hogy b. Diószegi Géza megyei főjegyző szabadságon lévén helyette Pánczél János aljegyző viendi az előadói tisztet.

A terjedelmes tárgysorozat felolvasása után Placintár Ödön aljegyző olvassa a számonkérő szék ügyesen összeállított kimerítő jelentését.

A jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a megejtett vizsgálat általában mindenhol dicséretes rendet talált és csak jelentéktelenek azon hiányok, melyekre észrevétele van. Ezen hiányok pótlása tekintetéből javaslatok terjesztetnek elő. Ezek között tán legérdekesebb az, mely szerint ajánlja, hogy Szék városa nagy községgé való átalakítása iránt kerestessék meg a miniszter, mivel ezen város mai napig sem tőn eleget azon többszörös felsőbb rendelkezésnek, hogy a huzamosb idő óta üresedésben levő árvaszéki ülnöki állomást töltse be, ez a polgármester nyilatkozata szerint az okból maradt el, mivel Széknek arra való embere nincs. A javaslatok mind, minden ellent mondó szó nélkül elfogadtatnak.

Olvastatik az igazoló választmánynak az 1881-ik évre törvényszerűen összeállított legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok névsora, mely gr. Kornis Viktorral kezdődik és Izsáki Józeffel, mint rendes taggal záródik be, előbbi 1534 frt, utóbbi 94 frt 53 kr államadót fizet.

A megye alispánja jelentést tesz a f. évi május 28-án tartott rendkívüli közgyűlés alkalmával kisorsolt választott megyebizottsági tagok helyeinek választás útján leendő betöltése iránt. A választás napjaul f. évi október 29-ik napja fogadtatik el és a 21 választókerület mindegyikébe egy-egy választási elnök választatik meg. Ezután tudásul vétetik a főispánnak a kezelő és segédszemélyzet körében üresedésben volt állomások, kikkel való betöltése iránti értesítése, — erről volt már említés lapunkban —; továbbá ugyancsak a főispánnak azon értesítése, mely szerint S a c h s Mór zsidó hitfelekezeti magán iskolatulajdonos tanítót a népnevelési bizottságba kinevezte. Ezuttal utasittatik az alispán intézkedni, hogy a népnevelési bizottság szabályrendeletét készítse el.

Következnek az állandó választmány javaslatai. Ezek között kiemeljük első sorban azt, mely a Rácz Miklós volt-szolgabíró által elsikkasztott pénzre vonatkozik. A közmunka és közlekedési m. kir. miniszter az iratokból constatalni rendeli azt, vajjon az alispán a kellő ellenőrzést nevezett szolgabíróval szemben gyakorolta? Minthogy az iratok az ellenőrzés törvényszerű gyakorlására kellő adatot nyújtanak, ezek alapján ajánltatik az alispánt minden további felelősség alól fölmenteni. (Általános helyeslés.) Manu Gábor elfogadja a javaslatot, de ahhoz azon kibővítést ajánlja: hogy a mennyiben az alispán ellenőrzési jogát minden hóban gyakorolta. Különben jelen volt az állandó választmány azon ülésén, melyen ez ügy tárgyalatott, s személyesen meggyőződést szerzett magának az iránt, hogy az ellenőrzés gyakorolva volt. Gr. Bethlen Sándor feleslegesnek tartja Manu ajánlatát és elfogadja változtatás nélkül az áll. vál. javaslatát. — A főispán azon felvilágosítást nyújtja, hogy az alispánnak a fölmentés már korábbi közgyűlés alkalmával megadatott, na csak a hiányzó összeg mikénti fedezéséről lehet szó, — s ez a közmunkai-alapról leirandó volna. — Simó Lajos hasonló véleménynek ad kifejezést, — ugyszintén Krémer Sámuel, — miután az állandó vál. javaslata egyhangulag minden változtatás nélkül elfogadtatik, Manu ajánlatát rajta kívül még csak egy szavazat támogatta.

Előterjesztetik a törvényhatóság árva és gyámhatóság szükségleteiről az 1881-ik évre szerkesztett költségvetési előirányzat, melybe 7770 frt van fölveve a megyei tisztviselők szállásdíja ezimén. — Bodor Bertalan ellenzéki beszédbe kezd, de a mely nem a szőnyegen forgó, hanem más tárgyra tartozván, nagy derűtséget idéz elő, mire szónok elhamarkodottságát belátva elvonja magától a szót, — és az előirányzat egész terjedelmében egyhangulag elfogadtatik.

Tárgyalás alá kerülnek a mult ülés alkalmából a megyei szabályrendeletek megvizsgálására kiküldött bizottság által készített szabályrendelettervezetei, melyek között van az általános tűzvédkötelezettséget megállapító tűzrendszeti, a mezei rendőrségre, a bordélyházakra, a központi itató helyek tisztántartására vonatkozó rendeletek, — ezek mind egyhanguan elfogadtat-

nak. Jóváhagyatik Sz.-Ujvár város képviselő testületének 10 drb Szamosvölgyi vasút elsőbbségi kötvény megvásárlása iránt hozott határozata, mivel ezen kötvények minden körülmény között 8% kamat biztos jövedelmet biztosítanak.

Némely módosítással helyben hagyatik Deés város közönségének a husvágásra vonatkozó szabályrendelete. Id. Gaál és ifj. Gaál ez ellen hosszú föllebbezést nyújtottak be, mely Medgyes Lajos kívánságára felolvastatik, annak dacára, hogy maga felszólaló kérte egy darab idő múlva annak félbeszakítását. A föllebbezésekben érintett pontozatok némelyike szerint módosított a szabályrendelet.

Ezután a tárgysorozat 14 tétele intéztetett el gyors egymásutánban, végül tárgyalás alá vétetik Kovács Samu és Bokros Lajos azon indítványa, miszerint a megyei tisztviselők viszsza és mostoha helyzetén leendő javítás végett alkottassék számukra nyugdíj intézmény. Ez ajánlat, a vele együtt beterjesztett szabállyal egyhangulag határozatra emeltetik.

A tárgysorozat kimerítése után a főispán ezen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével Balló Jánost, Medgyes Lajost és Desseffy Mihályt bizza meg és ezután az ülést bezárja. — A helyéről távozó főispánt lelkes éljenek kísérik.

Műkedvelői előadás.

Műkedvelő társulatunk egyik közelebbi — tán II. Rákóczy Ferencz fogsága — előadásáról hozott referadánkban röviden érintettük, hogy nézetünk szerint kisebb — állandó színházzal nem bíró helyeken szükségesnek és észszerűnek látjuk a műkedvelők szinpadí működését, azért is, mert ezek akár a színészet missiója, akár annak élvezet nyújtása tekintetében sokkal inkább pártolásra méltók, mint e hivatást e professio üző rossz színészek. Ezen nyilatkozatunk nem volt a „Színészeti Közlöny“ inyére és abból egy passust idézve kötelekedési kedvet tanusít. Nincs hajlamunk ez uttal e tárgyról vitatkozni, annyival kevésbé nézetünk helyességéről nevezett lap collegánkat meggyőzni, már ez utóbbit az okból is elhagyjuk, mert tapasztalásból tudjuk, hogy az a rossz szokás kapott lábra, hogy nincs capacitálás. Az a virtus, hogy körömszakadtáig vitassuk azt, a mit egyszer állításként odadobtunk és azzal szokták megmutatni azt, hogy valamely ügyet szívükön hordoznak, ha minden idegen argumentum elől tetőtől talpig begombolkoznak. Nos hát jól van, mi nem kételkedünk azon, hogy a színészet közlönye valóban melegen érdeklődik kartársai sorsa iránt, bizonyítsa be ezt az által is, hogy jelen kérelmünkre írja ki becses lapjába, — melyről bizonyosak vagyunk, hogy inkább forgatják a kulisza harcosai, mint a mi szerény ujságunkat, — miszerint a színikerületek beszüntetésével előlépett, directorokból álló apostolok szétozlása jelen korszakában, egy director se merje Deésre hozni rosszul szervezett társulatát, mert itt többé sem a közönség, sem a sajtó könyörületére nem számíthat, mivel mindkettő beleunt a könyörödományok osztogatásába. — Csakis tiszta izlésnek megfelelő, jó társulat élhet meg városunkban. Ez nem egyéni vélemény, ez a közvélemény.

És most térjünk haza.

F. hó 3-án vasárnap adatott: „Mátyás diák, vagy a czinkotai itcze“, eredeti népszimű, írta Balog István. Az előadás egész, gördülékeny menetén gyönyörűséggel győződünk meg arról, hogy műkedvelőink nem sajnálták az előkészülethez szükséges időt és fáradságot, teljesen hisszük, hogy ez után is minden előforduló alkalommal hasonló örvendetes tényt jegyezhetünk majd fel, mihez a próbák szorgalmas látogatása kívántatik meg, mert ezeken a rendező Jánosy Gábor ur lelkiismeretesen elvégezi a betanítást.

A közreműködők közül első sorban Nagy Lajosné urnőt emeljük ki, ki Katalint meleg érzelemmel állítá elénk, rokonszenves hangjával magát behizelegvén és sajnálkozásunkat keltvén föl afelett, hogy kedves énekét nem hallhattuk.

Barthos Dezsőné urnő egy idegen nőt ábrázolt, ki gyászruhájával, szomorú sorsával

igen komoly hangulatot ébreszt. — E sorok írójának még ezuttal csak először volt szerencséje szinpadunkon láthatni társulatunk ez új tagját s már is kötelességének tartja kimondani, hogy nevezett urnő társulatunk szerencsés acquisitiója.

Sárosi Nina k. a. odaadó készséggel, jó kedvvel játszotta ma is a kántornét, mint máskor más szerepét. Igyekszik mulattatni s ez sikerül is neki, ma este sokszor derűtséget idézett elő, kivált mikor nyelve orsóként perrrrgett.

Kászonyi Jenő ur volt az est hőse: a kántor. — Ő azt szokta a kritikának szemére hányni, hogy róla rendesen azt írják, hogy „jól megállta helyét.“ De hát ki tehet róla, ha csakugyan mindig és mindenkor jól megállja helyét? Ma is olyan volt igazán, hogy a lelkünk ugrándozott örömeiben, midőn láttuk s alig győztünk eleget nevetni, mikor ő minket megnevettetni akart. Az énekében is megvolt a kellő comicum, s mint mondják jól is volt masquirozva, de már ezen véleményt míg az ellenkezőről meg nem győznek — nem valljuk magunkénak.

Nagy Lajos ur alakítá a kedélyes Mátyás diákot, kinek köpenyegében az igazságos Mátyás király rejtett. Alig tudjuk kellőleg dicsérni azon otthoniasságot, mit Nagy ur a szinpadon tanusított, gyakorlottságánál fogva ő talán minden szerepben jó volna.

Rónay Lajos ur kitűnő tót diák volt és csodálatra méltó ügyességgel és könnyedséggel tánczolt, úgy hogy engednie kellett a roppant tapsnak és éljennek s ismételtén megereszteni szárnyakként mozgó lábait.

Haragos János ur a rossz lelkű sáfárt rajzolá éles vonásokkal, annak rendje és módja szerint; Barthos Dezső ur pedig a szükséges higgadsággal a maga helyén, — átgondoltan Zsigmondot; Losonczy István ur czifra-fényes ruhában Oláh Jánost adta dicséretre méltóan; Bauer Lajos ur hasonló módon a bosnyák király fiát. És a többi szereplők mindegyike is egytől-egyig kiérdemelte a dicséretet, így Hering Juliska kisasszony, mint Margit, Cservinka József ur, mint őrsi prépost, Bálintfi Géza, deési Nagy Károly urak, kik egy-egy pórt alakítottak és Duzsárdi Károly ur, ki két kisebb szerepben forgott.

A közönség vidám kedvre derült s szívesen tapsolt és éljenzett. A tüzoltó egyesület is, melynek javára esik e szépen látogatott színházi est jövedelme, bizonyára szintén jó kedvet kapott, mert már rég nem volt annyi vendége, mint ma.

Bizony ideje is!

A mint halljuk, a tisztajövedelem 39 frt 94 krt tesz.

PICZI KÁTÓ.

Országgyűlés.

A képviselőház megválasztá a delegáció tagjait. Felolvasták a királyi kéziratot, melylyel ő felsége a delegációkat e hó 19-ére hívja össze Budapestre. A kormányelnök javaslatára elhatározta a ház, hogy a pénzügyi bizottság költségvetési munkája és a delegációk működése miatt, november 6-áig a képviselőházban csak egy ülés lesz. Tisza Kálmán kormányelnök felelt a Madarász József duleignói felszólamlására. Azt felelte, hogy több hatalom oly együttes ténykedésében, mely újabb tárgyalásokat igényel, sehol sem szoktak részletes nyilatkozatokat tenni. Az, hogy Törökország a végrehajtásra újabb megújabb haladékokat kapott, nem mutat a hatalmak háborus szándékára. A mi külügyi politikánk a béke fenntartására törekszik s ebben a magyar kormány egész erővel támogatja. Csapatok partra szállítása ki van zárva az eshetőségek sorából. De arról a magyar kormány nem állhat jót, hogy ha a közös hadsereg akcióba lép, magyar haderőt nem fognak alkalmazni, mert ily esetben nem lehet azt a különbséget tenni, hogy az egyik fél fiai verekedjenek, a másikéi pedig nem. Nem csak a ház, hanem maga Madarász is tudomásul vette e választ, noha — mint mondá — a magyar haderő alkalmazása fölött csak a magyar parlament határozhat. Mellesleg azt a nézetet sem titkolta el, hogy „Magyarország sokkal boldogabb lenne a török szövetséggel, mint az osztrákkal“, a mire a kormányelnök azt mondta, hogy a török

szövetség jó voltáról eleget beszél történelmünk s az országban itt-ott most is heverő sok rom. Grünwald Béla is interpellált, kérve a belügyminisztertől, mily intézkedéseket szándékozik tenni a végett, hogy az árvapénzek sikkasztásai megszűnjének. A miniszter azt felelte, hogy minden följelentett esetben kellő erélylyel intézkedik; de azt az általános frázist, hogy az egész országban csalnak, lopnak, csak visszautasíthatja. A többség ezt a választ is tudomásul vette, Grünwald Béla és a kisebbség nem. Interpellációkban termékeny Madarász Józsefünk ismét előállt két felszólamlással, az állami gépgyár s államvasuti vonalaknál gyümölcsfák ültetése tárgyában. A pénzügyminiszter költségvetési előirányzatát benyújtá. A deficit jövő évre 24,765,381 frt. Ebből egyrészt várható bevételek, (az új cukor- és kávéfogyasztási adó) sat. fedeznek ugyan, de marad még tizenegyedfél millió hiány, melynek erejéig új aranyjáradék-kötvényeket fognak kibocsátani. A folytonos deficitben uszó államra mosolygott ugyan egy kicsit a szerencse, mert megnyerte a tiszai sorsjegyek főnyereményét, de ez kevés tapaszt a sebre. A pénzügyi helyzet, mint a miniszter bevallá, ha nem is aggasztó, de komoly, s a bajok elhárítására pénzügyi rendszabályok nem elégségesek. Fe. hivta tehát a miniszter a kormánypárttal egy közjogi alapon álló elemeket, hogy tartsanak össze a szélsőségek terjedése ellenében. E felhívással szemben Helfy Ignác a függetlenségi pártot hívta fel a kitarásra.

VEGYESEK.

— Olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, szíveskedjenek hátralékaikat és a folyó negyedre eső előfizetéseiket legkésőbb folyó hó végéig kiadódhatalunkhoz beküldeni.

— Szamosvölgyi vasút. E vasút részére szükségelt vasúti személy- és teherkocsik egy első rangú bécsi waggongyártól 25%-kal olcsóbban, mint más hasontermészetű gyárak ajánlataiban részletezett árakért vásároltattak be, s a kocsik értéke elsőbbségi részvényekkel még pedig 80%-tőli árfolyammal lett kifizetve.

— Deés városa letárgyalta s megállítá az 1881. költségvetését, melyszerint a 49,044 frt 92 kr szükségleti kiadás fedezésére mind a mellett, hogy ingatlanai újból haszonbérbe adásával, mintegy 10,000 frtot csökkent bevétele, a múlt évhez hasonló 8% községi rovatál szavaztatott meg.

— A múlt vasárnapi földrengés városunkban is érezhető volt, fél hét óraker mintegy két másodpercnyi nyugatról-keletre hullámzó lökést éreztünk, mely alatt az ablakok hangos rezgése élénken vala hallható. A mint értesülünk a Maros mentén sokkal nagyobb mérvben volt érezhető, hol épületek repedtek meg és kémények omlottak össze.

— Bem József 1848—1849-iki honvéd altábornagy emlékszóbrának leleplezési ünnepélye Marosvásárhelytől folyó 1880. évi október hó 17-ik napjára, délutáni 2 órára van kitűzve.

— Az országos vásár Nagy-Ilondan folyó hó 15—16-án tartatik meg.

— Városunkban általános részvétet költe szeszgyári gépész Umlauf Ferencnek vigyázat lánsgból a gép egyik hajtószíjára tett lépése által a gép általi besodortatás következtében harminczhat órai öntudatlan szenvedése utáni véletlen halála. Ugyan az nap két hordár egy fuvaros szekérről a levétel közbe elpattant kén-savas korsó kiömlése következtében súlyos sebeket kaptak. — A városunkban gyéren mutatkozó ronesoló toroklób egy nap reggelén egy fuvaros családnak két gyermekét ragadá el, másod napra újból egyet, s a negyediket sem kimélve negyed napra kérlelhetlenül elragadá.

— Királyunk nevenapját legfényesebb szertartással Budavár helyőrségi templomában ülték meg. — Türr tábornok abban tűri a fejét, hogy a Dunát összekösse az Adriával, a közbeeső folyók felhasználásával. — A szini kerületi rendszert, mely annyi vitára adott okot, a belügyminiszter egy leirata egyelőre eltörölte. A vidéki szinügy végleges rendezését a miniszter

fentartotta magának. — **Petőfi szobra** agyagban már egészen készen van a Huszár Adólf műtermében. — **Marosludason** erős földrengés volt s hir szerint több ház össze is omlott; Debreczenben és Nagyváradon szintén éreztek földrengést. — **Csehországban** a legújabb kimutatás szerint 4473 elemi és polgári iskola van 10,327 tanítóval. — **Párisból** írják, hogy a Tuillériák egy része leégett s a városi könyvtár megsemmisült. — **Csernajeft** tábornokot Filippopolisba várják s a hírhedt panszláv izgató megjelenését úgy tekintik, mint bevezetését Keletruméliának Törökországtól való elszakításához. — **Gróf Mikes János meghalt**, Deák Ferencz mellett lakott, mint annak egyik legbensőbb, legmeghittebb barátja. A magyar főrangúság egyik régi disze tűnt el az ő alakjával. — **Gróf Zichy Géza**, ki most Pozsonyban időz, magyar ünnepi kantátét ír az ezredéves ünnepre. — **Lembergben** és Galícia több városában emlékünnepeket terveznek az 1830-ki lengyel forradalom félszázados évfordulója alkalmából. — **A bécsi sajtó** most élesen polemizál a berlinivel, mert a berlini lapok kijelenték, hogy a bécsiek nem tudnak németül, a bécsi németnyelv tele van barbarizmusokkal.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. pénzügyminiszteriumtól.

4100. sz.

Körrendelet

valamennyi törvényhatósághoz.

Azon feliratok, melyek Ugocsa és Győrmege törvényhatóságának kezdeményezésére az 1875. évi VII. t. cz. némely intézkedéseinek megváltoztatása tárgyában számos törvényhatóság által részint a képviselőházhoz, részint hozzám intéztettek, eltekintve attól, hogy azokban sok egymással össze nem egyeztethető óhajnak adatik kifejezés s ezek és a felhozott aggodalmak legnagyobb része a törvény rendeleteinek téves fel fogásából és a tényleges viszonyoknak félre ismeréséből származnak, azon reményt keltették fel bennem, hogy a földadó cataster iránt eddig tanusított közöny és idegenkedés végre szűnőben van és a nagy közönség a földadó szabályozás nagy fontosságu műve iránt érdeklődéssel kezd viseltetni, a mi annál öröndetesebb jelenség, mert a földbirtokosoknak általában és a többi adónemekhez mérten arányosan való megadóztatását célzó 1875. évi VII. tör. cz. gyors, szabatos és helyes végrehajtása nemcsak az erre hivatott közegeknek, hanem a törvényhatóságok, községek, sőt az egyes birtokosoknak jóakarata és pontos közreműködése által is feltételeztetik. A földadó szabályozási munkálatok eddigi folyamán szerzett tapasztalatok alapján, a munkálatoknak helyesen, arányosan és gyorsan való létesíthetése érdekében magam is beláttam annak szükségességét: hogy a földadósabályozásáról szóló 1875. évi VII. tör. cz. némely intézkedései megváltoztassanak, illetőleg módosíttassanak és éppen azért a szükségesnek látszó intézkedések előleges meg vitatására egy a catasteri kerületi földadóbizottságok által választott országos földadóbizottsági tagokból és az állam különböző vidékeinek gazdasági viszonyaival tüzetesen ismerős tekintélyes földbirtokosokból álló szakértekezletet hívtam össze, akkor szándékozván majd a törvényhatóságok felirataira válaszolni, midőn az egybehívott szakértekezlet véleményét is meghalgattam. — Miután a szakértekezlet, a múlt évi október hó 26-án megkezdett működését a közbejött akadályok után végre folyó évi május hó 29-én befejezte, elérkezettnek látom az időt arra: hogy a törvényhatóság tudomására hozzam: hogy mik azok, a melyeket a feliratokban javasoltakból létesítendőnek tartok, melyek azok a melyekhez felelősségem érzetében nem járulhatok, és végre miket várok a földadó szabályozása érdekében úgy a törvényhatóságok, valamint a községek és gazda közönségtől. — A törvényhatóságok felirataiban főké fogás az általános új földadó catasterben felállított tiszta jövedelmi fokozatok magassága ellen emeltetvén, miután ezen kifogás alapos voltát felismertem, haladéktalanul elrendeltem: hogy a munkálatok végrehajtására hivatott catasteri

közegek és választott járási becslők együttes értekezletein a felállított tiszta jövedelmi fokozatok ez alapon egy mással helyes arányba hozásának. — Ezen értekezleteken az azokban résztvettek addigi tapasztalatai szerinti helyes arány elérésére a tiszta jövedelmi-fokozatok ott a hol korábban a helyes arányon túl magasabbra vették fel, általánosságban tetemesen leszállítottak ugyan, de nézetem szerint még ezen a helyes arány tekintetében helyreigazított tiszta fokozatokban ma is fordulhatnak elő itt ott hibák, illetőleg túl magas tételek, a melyek a földrészeleknek e felállított minőségi osztályokba történendő sorozásának ideje alatt szerzendő bővebb és részletesebb tapasztalatok alapján a katasteri közegek és választott járási becslők egyező ítélete alapján minden esetre helyesbíteni fognak s ha esetleg a kir. becsló biztosok és választott becslők véleménye egyes esetekben még az osztályba sorozás alatt szerzett tapasztalatok után sem egyeznének, azok munkálata felett határozni a járási illetőleg kerületi és országos földadóbizottságok lesznek hivatva s ezeknek módjában álland a végrehajtó közegek által esetleg meghagyott hibás vagy túl magas tételek leszállítanók, kiigazítanók. — Hogy azonban a törvényhatóságok s általuk a földbirtokos közönség már tájékozva legyen az iránt: miként az 1875. évi VII. tör. cz. által elrendelt általános új földadói cataster nem czélozza a földadónak emelését, már is kijelentem: hogy a törvény némely intézkedéseinek módosítása céljából a törvényhozás hoz benyújtandó javaslat az új földadó összegének előleges meghatározására is kiterjeszkedik, s ezen összeg a jelenleg kivetett földadó összegétől alig számba vehető csekély összeggel fog eltérni, s ezen eltérés is kizárólag csak a földadó összegének kerek számban történendő megállapításából fog származni. — Ezen intézkedés által reménylem, hogy minden ez iránybani aggály meg lesz szüntetve, mert legyen bár minő magas, vagy alacsony a kinyomozandó tiszta jövevelem, annak alapján a földadó oly százaléokban fog kivetetni, hogy az a fentebb érintett csekély eltéréssel a jelenlegi földadó összegének megfelelően.

(Vége köv.)

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. II.808. alisp. 1880.

III. közügy.

Mindenik szolgabírónak.

Felhivom a czimet, hogy az ./. alatt esatolt megkeresvénye- (im) met a törvényhatósági bizottsági tagok megválasztására — a folyó hó 4-én tartott megyebizottsági közgyűlés 111. jk. sz. a. határozatával kiküldött választási elnök (ök) nek hozzáam juttatandó vevény mellett a z o n n a l kézbesíteni sziveskedjék.

Felhivom továbbá, hogy a ./. alatti hirdetményben foglalt választókerületekhez tartozó községek választói névjegyzékeit, tudni illik: az országgyűlési képviselő választók 1880-ik évre érvényes névjegyzékeit az illető községi előjáróktól (jegyzőktől) jó eleve szedje be s a választási elnök (ök) nek kézbesítse és a választás megejtése után azokat visszavéven, az illető községi előjáróknak (körijegyzőknek) adja ismét vissza, — ha pedig egyik vagy másik község választóinak névjegyzéke a községben feltalálható nem volna, erről jelentését hozzám ideje korán tegye meg, hogy a névjegyzékek itten lévő példányait még a választási határnap (október 29.) előtt a választási elnökökhöz kézhez küldessem.

A ./. alá esatolt hirdetményekből sziveskedjék a czim minden községet oly meghagyással ellátni, hogy nyilvános helyre kifüggesztieni és a legterjedelmesebb módon közre tenni kötelességüknek ismerjék, a czim pedig saját részéről el ne mulassza a választások alkalmával a csend rendfenntartása tekintetéből a választási elnök (ök) segítségére lenni.

Deésen, 1880. október 7-én.

Szarvadi Pál,

kir. tanácsos, alispán

11808. alispáni sz. 1880.

III. k. gy. sz.

Hirdetmény.

Az 1870-ik évi 42. t. cz. 28 §. második bekezdésében foglalt rendelkezés folytán, az 1877-dik évben megválasztott megyebizottsági tagok fele része a f. év május 28-án megtartott megyebizottsági közgyűlés alkalmával kisorsoltatván, ezek helyére, miután a legtöbb adófizető bizottsági tagok 1881-ik évre összeállított névjegyzékét a megye törvényhatósági közgyűlése f. év október 4-én

110 jk. sz. a. jóváhagyta, a 30 §. intézkedései szerint választás alá eső megvebizottsági tagok megválasztására nézve 111. számú határozatával, tekintettel a megyének 21 választókerületre lett beosztására, a választási elnököket kiküldötte s a választások keresztülvitelére valamennyi választókerületet illetőleg folyó évi október 29-ik napját tűzte ki. Ehez képest:

I. A bethleni választókerületben gr. **Bethlen Pál** elnökle alatt választ az oda beosztott 46 község névszerint: Alsó-Egres, Alsó-Ilosva, Alsó-Oroszfalu, Apanagyfalu, Árokajla, Árpástó, Bethlen, Borleásza, Csicsó-Keresztur, Dögmező, Felső-Egres Felső-Pusztá-Egres, Felső-Ilosva, Felső-Körtvélyes, Fellak, Felső-Oroszfalu, Füge, Ispánmező, Kentelke, Kerlés, Kis-Debrec, Kis-Kaján, Kócs, Kőfarka, Középfalva, Kudu, Magasmart, Magyarós, Magyar-Décse, Málom, Nagy-Debrec, Nagy-Kalyán, Oláh-Nyres, Omlásalja, Pontinásza, Sajó-Keresztur, Sajó Szt-Aadrás. Sajó-Udvarhely, Sárvár, Somkerék, Szász-Bréte, Szász-Czegő, Szent-Jakab, Szézsárma, Szita és Virágosberek 7 bizottsági tagot.

II. A csáki-gorbói választókerületben id. **Berzenczei Miklós** elnökle alatt választ az azon kerületbe beosztott 20 község, s névszerint: Alsó-Csobánka, Alsó-Hagymás Aranymező, Csáka, Csáki-Gorbó- Csokmány, Hosszmező, Kis-Krisztolcz, Klicz, Kő-Lőzna, Gorbó-Muncsel, Nagy-Krisztolcz, Nagy-Lőzna, Salamon, Semesnye, Szalonna, Szurduk, Tormapataka, Tótszállás, és Zálha, 6 bizottsági tagot.

III. A pánczél-csehi választókerületben **Pataki Dániel** elnökle alatt választ az azon kerülethez beosztott 25 község és nevezetesen: Alparét, Antos, Bezdéd, Bujdos, Csernek, Felső-Csobánka, Füzes, Füzes-Szentpéter, Gyurka-Pataka, Kalocsa, Kecskeháta, Kom'ós-Ujfalu, Nagy-Mező, Oláh-Vásárhely, Oszvaly, Pánczélceh, Paptelke, Pusztá-Ujfalu, Réce-Keresztur, Szent-Katolna-Dorna, Szótelke, Tálósfalva, Vajdaháza, Veczk, és Völcs 4 bizottsági tagot.

IV. A bálványos-váraljai választókerületben Dr. **Incze Miklós** elnökle alatt választ az azon kerülethez beosztott 5 község névszerint: Bálványos-Váralja, Mikeháza, Szász-Nyires, Szent-Benedek, és Szent-Mergita 3 bizottsági tagot.

V. A deésaknai választókerületben **Schvaiezer Sándor** elnökle alatt választ az oda beosztott 26 község, s névszerint: Alór, Alsó-Gyékényes, Alsó-Kosály, Csátán, Deésakna, Felső-Gyékényes, Felső-Kosály, Guga, Kaczkó, Kálna, Kapjon, Keménye, Kis-Somkut, Kodor, Magyar-Bogáta, Mánya, Oláh-Bogáta, Oláh-Péntek, Pecsétszeg, Pestes, Sajgó, Szinye, Szekeres-Törpén, Szóváros, Vaád és Zaprócz 5 bizottsági tagot.

VI. A rettegi választókerületben **Torma Miklós** elnökle alatt választ az azon kerülethez beosztott 19 község, névszerint: A.-Körtvélyes, Bacza, Csicsó-Györgyfalu, Csicsó-Hagymás, Csicsó-Mihályfalva, Csicsó-Polyan, Csicsó-Ujfalu, Emberfő, Felőr, Felső-Orbó, Gáncs, Hollómező, Horgospataka, Kozárvár, Lábfalva, Monostorszeg, Négerfalva, Retteg és Szelecske 6 bizottsági tagot.

VII. A szász-uj-ösi választókerületben gróf **Wass Ádám** elnökle alatt választ az oda beosztott 39 község, s névszerint: Apáthi-Dellő, Aranyos-Szt.-Miklós, Borzás (magyar), Báton, Bőd, Bődön, Buza, Csaba, Császári, Czege, Czente, Csaba-Ujfalu, Encs (szász), Feketelak, Gőcz, Kapor, Kékes, Kétely, Kis-Devecser, Kötke, Mohaly, Mányik, Meleg-Földvár, Nagy-Devecser, Noszoly, Oláh-Vásárhely, Puljon, Szász-Máté, Szász-Móricz, Szász-Sombor, Szász-Ujfalu, Szász-Uj-Ös, Szent-Egyed, Szent-Gothárd, Szépkényerü-Szent-Márton, Szombattelke, Vasas-Szt.-Iván, Veresegyháza és Vicze 5 bizottsági tagot.

VIII. M.-Lápos mint önálló választó-

